

Mellékletek:

A „Dabas helynevei” című névtani kiadvány

A „Dabas helynevei” című névtani dolgozat Budapesten, 1992-ben, a Magyar Névtani Dolgozatok sorozat 104. tanulmányaként jelent meg, kiadója az ELTE Magyar Nyelvészeti Tanszékcsoport Névkutató Munkaközössége, anyagi támogatója Dabas Város Önkormányzata. (A közkeletű nevén „kék füzetek” sorozatban 1976-2006 között összesen 200 szám jelent meg, a programot koordináló Hajdú Mihály (1933-2014), nyelvész, az MTA doktora szerkesztésében.)

A 300 példányban sokszorosított, 108 oldalas dolgozat szerzője N. Császi Ildikó (1964-), aki jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének docense, míg korábban az ELTE adjunktusa, előzőleg pedig a Veres Péter Gimnázium tanára volt.

A szerző a következő gondolatokkal vezette be munkáját:

„A földrajzi nevek egységes szempontok szerinti gyűjtése a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének irányításával folyik. Több kiadványt /Vas megye földrajzi nevei, A tapolcai járás földrajzi nevei stb./ megismerve kedvet kaptam az ilyen jellegű munka végzéséhez. A gyűjtés helyéül Pest megyéből Dabast választottam. Céломul nemcsak az adatok összegyűjtését tűztem ki, hanem azok megszólaltatására is törekedtem, és a dolgozat végén névmutatót is adok.

A helyszíni gyűjtésen kívül mind az adattárban, mind pedig az elemző részben felhasználtam az 1880-as kataszteri térkép, a Gyón területére vonatkozó talajismereti térkép, a Fehérakác MGTSZ tagosítási térképe, a tízezres méretarányú átnézeti térkép és a dabasi belterületi térkép adatait, valamint Pesty Frigyes 1864-beli Helynévtárának topográfiai neveit és a rájuk vonatkozó történeti magyarázatait. Hívónévként figyelembe vettem az 1973-as Helységnevtár megnevezéseit is.

Öszinte hálával gondolok azokra, akik gyűjtőmunkámat támogatták. Közülük is kiemelem Luzsák Sándort, a Fehérakác MGTSZ szakszervezeti titkárát, aki az adatközlők felkutatásában és az adatok ellenőrzésében is nagy segítségemre volt.

Külön köszönetet mondok Cs. Nagy Lajos főiskolai docensnek, aki a tudományos munkavégzés: gyűjtés, adatfeldolgozás stb. ezernyi buktatóin lendített át, a figyelmemet számos, a munkához nélkülözhetetlen szakirodalomra irányította. Végül, de nem utolsó sorban köszönetemet fejezem ki Hajdú Mihály egyetemi docensnek a dolgozat szerkesztéséért.”

A kiadvány fejezetei:

Bevezetés

A település rövid ismertetése

Adattár

Rövidítések

Belterületi helynevek (sorszámozottan: 1-306)

Külterületi lakott helyek helynevei (307-327)

Tanyaközpontok helynevei (328-335)

Külterületi helynevek (336-809)

Az adatközlők nem ismerték

Adatközlők:

Bózsik Sándor, Gombár Sándor, Hevesi Ferenc, Jarábik István, Jelenek János, Karlik László,
Luzsák Sándor, Rojesik György, Strupka János.

Feldolgozás

Köznévi eredetű földrajzi nevek
Egyszerű földrajzi nevek
Összetett földrajzi nevek
Tulajdonnévi eredetű földrajzi nevek
Általános észrevételek
Mutató (szoros betűrendben)
Források

A 27X40 cm-es térképi melléklet két oldalán a település belterületi és külterületi ábrázolása található, a vonatkozó sorszámok elhelyezkedés szerinti feltüntetésével.

A dolgozat adatgyűjtése már 1985-ben megkezdődött, az elméleti háttérrel főként az egykori községi térképek és Pesty Frigyes 1863-1864-ben gyűjtött Helynévtárának adatállománya adta. Ezt követte a helyszíni adatgyűjtés-egyeztetés. A kiadvány – ha nem is folyamatos kutatással, - de végül 7-8 év munkáját összegezte. Ez az időszak a rendszerváltást is magába foglalta, ezért nagy eredménynek tekinthető, hogy míg az adatgyűjtés során a Fehérakác Mgtysz az adatközlők szervezésével segítette a kutatást, a kiadáshoz 1992-ben pénzügyi támogatóként Dabas Város Önkormányzatát is sikerült megnyerni.

A kiadvány terjesztése meglehetősen zártkörű volt, kevesekhez jutott el és alig kapott sajtónyilvánosságot.

OSZK jelzete: MB 142.868

A „Dabas helynevei” kiadvány egyedi, a tudomány színvonalát képviselő értéke településünk helytörténetének, mely értéktárunk kulturális örökség kategóriáját is jelentősen gyarapítja.

Bibliográfia

Voigt Vilmos: Az Eötvös Loránd Tudományegyetem névtani kiadványai. Ethnographia 1978./3. pp. 478-479.

Honismeret: 1985. évi XXXIII. országos néprajzi és nyelvjárási gyűjtőpályázat – Felnőtt tagozat – I. díj – adatgyűjtő kategória – Császi Ildikó: Dabas földrajzi nevei. 1985/6. p. 118.

Honismeret: Honismereti bibliográfia. 1993/3. p. 114.

Farkas Tamás: In memoriam Hajdú Mihály (1933-2014). Búcsú a Névtani Értesítő alapító szerkesztőjétől. Névtani Értesítő 2014. pp. 313-320.

Összeállította: Valentyik Ferenc